

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Olomučany, okres Blansko

679 03 Olomučany 10

Identifikátor školy: 600 105 997

Termín konání orientační inspekce: 17. a 18. září 2001

Čj.	590/2001 5130
Signatura	ol1bv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Olomučany je neúplnou dvojtřídní školou, ve které je realizována výuka podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96 - 2. Školu s kapacitou 60 žáků zřídila Obec Olomučany jako svoji organizační složku. První třídu navštěvuje 12 žáků prvního a třetího ročníku, druhou třídu 11 žáků druhého a čtvrtého ročníku. Škole byla pro školní rok 2001/2002 udělena MŠMT ČR výjimka z počtu žáků čj. 19 631/2001 – 22. Součástí školy je školní družina s kapacitou 30 žáků a školní jídelna s plánovanou kapacitou 30 jídel.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a matematika

Vyučující sledovaných předmětů využívala v I. třídě zpracované tematické a časové plány a ve II. třídě prováděla aktualizaci časově tematických plánů tak, aby členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídalo učebním osnovám zvoleného vzdělávacího programu a vytvářelo předpoklady pro návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky. Týdenní počet vyučovacích hodin ročníků i časová dotace hodin vyučovaných předmětů odpovídaly učebnímu plánu. Vzdělávací cíle, které směřovaly především k opakování, procvičování a upevňování probraného učiva z minulého školního roku, byly pro většinu žáků přiměřené.

Výchovně vzdělávací činnost sledovaných předmětů ve škole zabezpečovaly dvě vyučující. Jedna z nich nespĺňovala podmínky odborné a pedagogické způsobilosti stanovené pro výuku v 1. – 5. ročníku. Tato skutečnost neměla negativní vliv na kvalitu vyučování. Výuka probíhala ve dvou prostorných učebnách s vyhovujícím vybavením. V učebnách byl rozmístěn starší žakovský nábytek tak, aby byl svými rozměry pro žáky přiměřený. Výzdobu prostorných a udržovaných učeben tvořena obrazy, květinami a výtvarnými pracemi žáků doplňovala podnětná výzdoba názornými tabulemi, kalendáři přírody a dalšími pomůckami, vztahujícími se k obsahu vyučovacích předmětů. Škola byla vybavena pouze základními, většinou staršími demonstračními i žakovskými pomůckami a didaktickou technikou. Vyučující se v průběhu své práce snažily vytvářet optimální podmínky pro dodržování psychohygienických zásad (např. v jedné vyučovací matematiky zařazením pohybové aktivity na koberci za doprovodu hry na kytaru a někdy střídáním činností žáků). Ne zcela vyhovující však bylo osvětlení učeben. Menší důslednost byla pozorována v péči o zdravé sezení žáků při psaní.

Organizace vyučovacích hodin, ve kterých byli přítomni žáci dvou ročníků, odpovídala charakteru dvojtřídní školy. Byla založena na pravidelně se střídající práci se žáky jednoho ročníku. Vyučující v průběhu vyučování postupně plnily zvolené vzdělávací cíle a sledovaly čas určený jednotlivým ročníkům tak, aby věnovaly svoji pozornost rovnoměrně všem žákům ve třídě. Přesto někdy pro nedostatek času chyběla u hodin základního typu závěrečná fáze vyučovacích hodin nebo došlo k mírnému prodloužení vyučovacích hodin do přestávek. Z jednání a chování žáků bylo vidět, že jsou na zavedený vyučovací styl zvyklí. Žáci respektovali organizační pokyny, které byly jasné, srozumitelné a sdělované přijatelnou formou. Využité metody práce odpovídaly hromadné formě vyučování (především řízený rozhovor, samostatná práce, diskuse při řešení úkolů). Jednostranné využívání frontální práce bez častějších změn metod někdy vedlo k únavě žáků a poklesu jejich aktivity. Vzhledem k nízkým počtům žáků se dařilo uplatňovat individuální přístup k žákům. K posílení názornosti byly ve výuce efektivně využity karty s písmeny, modely těles a aplikace na magnetickou tabuli. Didaktická technika použita nebyla. Žáci pracovali při procvičování

učiva s vhodnými učebnicemi a pracovními sešity. Ve sledované výuce některým žákům vyšších ročníků činilo potíže plynule číst souvislý text a provádět výpočty v oblasti malé násobilky. Jinak byli většinou aktivní a získané poznatky uměli převážně správně aplikovat při řešení zadaných úkolů.

Ve vyučovacích hodinách chyběla vstupní motivace žáků. V průběhu výuky motivačně působilo řešení úkolů spojených s běžným životem dětí a někdy střídání vyučovacích metod. Velký motivační účinek měla častá pochvala žáků za dobré splnění úkolu nebo aktivitu a individuální pomoc vyučujících při řešení problémů. Zkoušení žáků spojené s klasifikací učitelky neprováděly. Účinná byla kontrola samostatné práce a zpětná vazba o úspěšnosti při řešení úkolů. Nevýrazné nebo zcela chybějící bylo v některých hodinách závěrečné zhodnocení průběhu vyučování, splnění cíle, výkonu a aktivity žáků.

Žáci většinou akceptovali a respektovali dohodnutá pravidla jednání. Negativní chování se u žáků neobjevilo. Učitelky využily zvláštnosti organizace vyučování v málotřídní škole k vedení žáků k tolerantnímu chování vůči svým spolužákům samostatně řešícím zadané úkoly. Při frontálně vedené výuce, kdy v komunikaci převažovala vedoucí úloha učitelů, zcela chyběla podpora rozvíjení komunikativních dovedností mezi žáky a kooperace při plnění úkolů. Vyučující svým výrazným způsobem verbální i neverbální komunikace formovaly pozitivní vztah žáků ke vzdělání.

Plánování a příprava výuky byly vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu a podmínkám, ve kterých výuka probíhala, na velmi dobré úrovni. Personální podmínky byly pro částečné neplnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti velmi dobré, materiální a psychohygienické podmínky při výuce byly velmi dobré. Organizace výuky, použité formy a metody práce byly z hlediska účelnosti a vhodnosti na velmi dobré úrovni. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve sledované výuce i úroveň komunikace a interakce mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy byly průměrné.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Celková úroveň sledované výuky byla velmi dobrá.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Škola má písemně zpracovanou koncepci rozvoje základní školy, která vychází z analýzy současného stavu, a to především z vytvořeného přehledu o vývoji počtu žáků v obvodu školy v budoucím pětiletém období. Dlouhodobým záměrem je zabezpečovat podmínky pro poskytování základního vzdělání, rozvíjet spolupráci s rodiči a zlepšovat materiální podmínky pro provoz školy. Stanovené cíle jsou konkretizované v celoročním plánu práce na školní rok 2001/2002, který postrádá analýzu předcházejícího období. Je zpracován na jednotlivé měsíce pro všechny oblasti činnosti školy bez jmenovitého vyjádření odpovědnosti za splnění úkolu. Na vytváření plánů práce se účinně podíleli zaměstnanci školy. Všechny dlouhodobé záměry i plánované cíle jsou reálné a podporované především zřizovatelem. Ve škole probíhala výuka podle schváleného učebního plánu čj. 16 847/96 – 2. Nepovinné předměty v učebním plánu školy nejsou zařazeny. Zájemci mají možnost výběru z přiměřené nabídky zájmových kroužků. Žákům se specifickými vývojovými poruchami učení je ve vyučování věnován individuální přístup.

Po stránce organizační jsou pro realizaci zvoleného vzdělávacího programu školy a zabezpečení jejího provozu vytvořeny potřebné podmínky. Kompetence, odpovědnost a povinnosti mají jednotliví zaměstnanci stanoveny v organizačním řádu. Jednoduchá a přehledná organizační struktura umožňuje účinné řízení školy. Ve škole je řádně vedena

dokumentace upravující organizaci výchovně vzdělávací činnosti (učební plán zpracovaný na podmínky školy, rozvrh hodin a řád školy). Organizace provozu školy je určena řádem školy, se kterým jsou žáci i rodiče seznamováni vždy na začátku školního roku. Řád školy není přesně strukturován podle vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů, ale svým obsahem jí odpovídá. Nejsou v něm formulována práva žáků. Vyučování se řídí rozvrhem hodin, ve kterém je zařazení dvacetiminutové přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním v rozporu se zněním § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů. Psychohygienickým a didaktickým zásadám nevyhovuje zařazení tří vyučovacích hodin v jednom dni výuky anglického jazyka ve čtvrtém ročníku. Jako poradní orgán ředitelka účinně využívá pedagogickou radu. Obsah jednání bývá zaměřen především na průběh výuky, hodnocení prospěchu a chování a aktuálních úkolů v provozu školy. Zápisy z jednání pedagogické rady jsou dostatečně podrobné a přehledné, neobsahující však závěry s uvedením termínovaných úkolů pro pedagogické pracovníky, jejichž splnění by bylo možné na následujícím jednání pedagogické rady kontrolovat. Přístup k informacím je pracovníkům, žákům i rodičům dostatečně zajištěn. Rozvíjí se spolupráce školy s rodiči, kteří se zapojují do vedení zájmových kroužků, pomáhají ve škole při stavebních úpravách a zápisech dětí do prvního ročníku. Odpovědně je zabezpečena ochrana osobních dat jak pracovníků, tak i žáků školy. Na veřejnosti se škola prezentuje například pořádáním Dne dětí, dnů otevřených dveří, publikováním v tisku a účastí na soutěžích a projektech jiných organizátorů. Jako významný zdroj sebehodnocení je zpracovaná výroční zpráva o činnosti školy, která poskytuje dostatek základních informací o dění ve škole.

Ředitelka školy využívá k operativnímu řízení nejčastěji osvědčeného každodenního osobního jednání s pracovníky, při kterém může včas reagovat na jejich případné podněty. Svým stylem řízení usiluje o vytváření optimálních podmínek pro uplatnění individuálních schopností a iniciativy pracovníků. Operativní řízení je funkční a navazuje na plánování i kontrolu výuky a dalšího provozu. V současné době škola podle možností využívá nabídky akcí organizovaných v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřených jak na řízení školy, tak na výchovně vzdělávací činnost. Škola má písemně zpracovaná kritéria poskytování nenárokových složek platu a zaměstnanci vědí, na základě čeho jsou osobní příplatky a mimořádné odměny poskytovány. Při navrhování osobních příplatků ředitelka provádí pravidelné hodnocení pracovníků.

Základem vnitřního kontrolního systému je vypracovaný plán hospitací stanovený na školní rok. Je zaměřen především na výchovně vzdělávací činnost základní školy a provoz školy, chybí však zaměření na činnost školní družiny. Výsledky svého zjištění projednává ředitelka ihned s kontrolovanými pracovníky. Kvalita výuky je zjišťována hospitacemi. Četnost realizovaných hospitací ředitelky je menší, vychází z jejich časových možností. Pořizované hospitační záznamy obsahují potřebné údaje k posouzení průběhu výchovně vzdělávací činnosti, u hospitací ve školní družině jsou velmi stručné, chybí závěry a záznamy o projednání s kontrolovanou osobou. Zpětnou vazbu o úrovni vzdělávacích výsledků žáků celé školy ředitelka zajišťuje formou zadávání a vyhodnocování vlastních prověrek, jejichž výsledky zároveň slouží k zabezpečování plynulého přechodu žáků ze čtvrtého do pátého ročníku na jiné škole.

Dlouhodobá koncepce rozvoje vychází z podmínek a potřeb školy. Systém, rozsah a účelnost plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy má velmi dobrou úroveň. Promyšlená organizace činnosti pracovníků zabezpečuje plynulý provoz školy. Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání a informačního systému je vzhledem k nedostatkům v rozvrhu hodin průměrná. Vedení a motivování pracovníků má z hlediska vytvořeného systému, jeho rozsahu a efektivity, vynikající úroveň. Vnitřní kontrolní systém vychází

z podmínek školy. Je zaměřen na sledování průběhu výchovně vzdělávací činnosti základní školy a méně na činnost školní družiny. Úroveň kontrolních mechanismů je hodnocena celkově jako velmi dobrá.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Vytvořené podmínky vzdělávání jsou celkově velmi dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol čj. zařZŠ1-27/Sk-96-2, Protokol o provedení změny čj. Sine/2000
- Platný učební dokument ZŠ čj. 16 847/96-2 upravený pro podmínky školy
- Třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy a evidence žáků školy
- Rozvrh hodin pro školní rok 2001/2002
- Záznamy z pedagogických rad
- Osobní dokumentace žáků se zdravotním postižením
- Kniha úrazů
- Personální dokumentace – doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001
- Klasifikační řád
- Koncepce rozvoje školy
- Plán práce školy na školní rok 2001/2002
- Inspekční zpráva z komplexní inspekce konané ve dnech 14. a 15. března 1996
- Časově tématické plány učiva
- Zápisy z hospitací a kontrol vedení školy
- Vybraný vzorek písemných prací žáků
- Organizační řád

ZÁVĚR

Vytváření velmi dobrých podmínek pro plnění realizovaného vzdělávacího programu se promítá do průběhu a výsledků vzdělávání, které jsou na velmi dobré úrovni. Od poslední komplexní inspekce, uskutečněné ve dnech 14. a 15. března 1996, došlo k výrazným pozitivním změnám v plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků, v kontrolní činnosti a ve vytváření optimálních materiálních podmínek pro výuku.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vojmír Křupka	Vojmír Křupka, v. r.

V Brně dne 22. října 2001

Datum a podpis ředitele(ky) školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 26.10.2001

Razítko

Ředitel(ka) školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Jaroslava Francová

Jaroslava Francová, v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
KÚJK Brno	27.11.2001	696/2001
Obec Olomučany	27.11.2001	695/2001
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.

